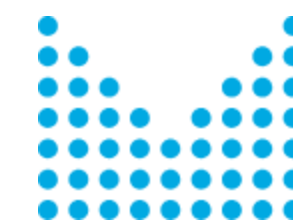

Postoje občanů k aktuálním tématům

Zpráva z výzkumného šetření

únor 2025

STEM

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Informace o výzkumu

Projekt	Postoje občanů k aktuálním tématům
Typ výzkumu	Kvantitativní výzkum, kombinace metod sběru dat CAWI a CAPI
Cílová skupina	Občané České republiky ve věku 18+
Velikost výběrového souboru	1 022 respondentů
Sběr dat	30. 1. 2025 - 6. 2. 2025
Kvóty / Vážení dat	Pohlaví x Věk, Kraj, Velikost místa bydliště, Vzdělání, Volby PSP 2021, Prezidentské volby 2023
Zadavatel	Ministerstvo vnitra ČR
Dodavatel dat	STEM/MARK
Analytický tým	STEM a externí specialisté MV ČR

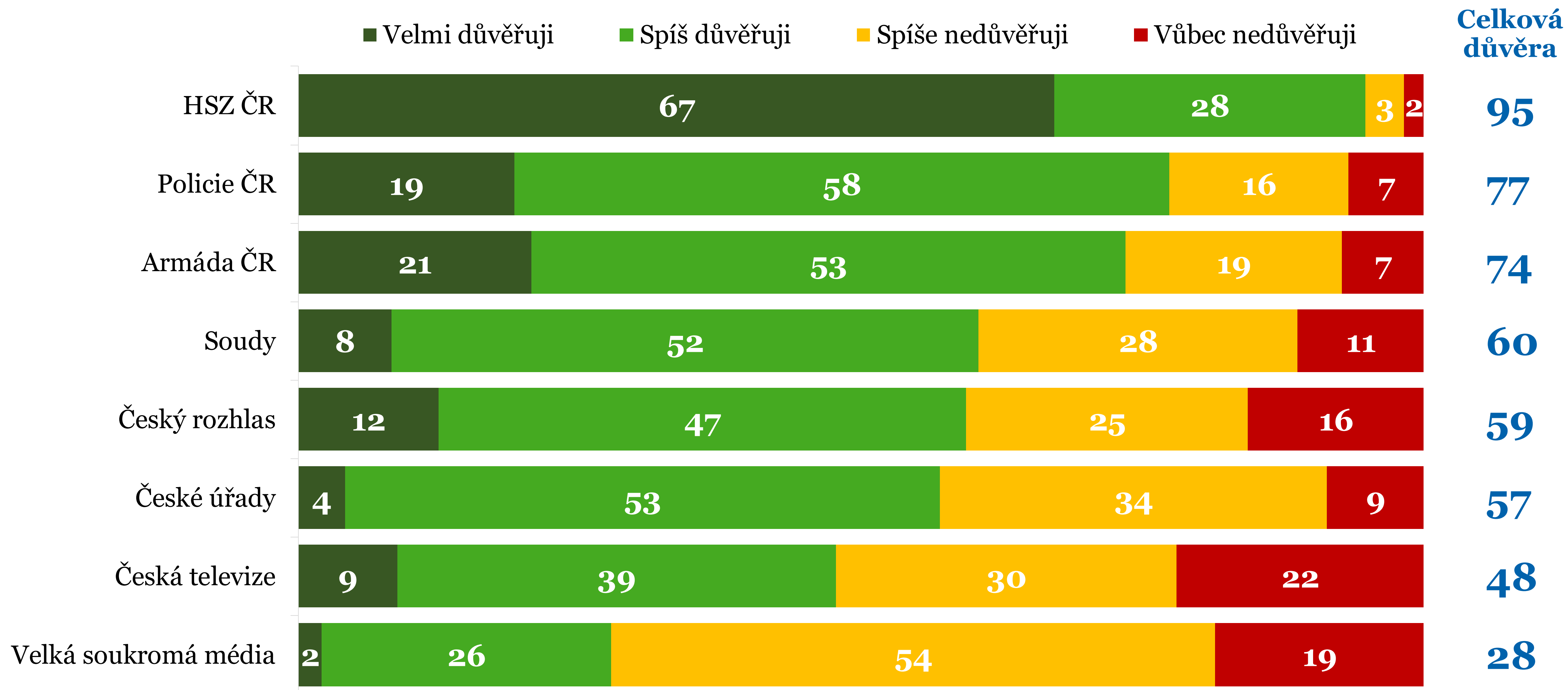
Důvěra v instituce

Důvěra v instituce - Komentář

Ze sledovaných institucí se těší největší důvěře Hasičský záchranný sbor ČR. Celkem mu důvěřuje 95 % občanů, dvě třetiny dokonce vyjadřují výraznou důvěru. Vysoká je také celková důvěra v silové složky státu: Policii ČR věří 77 % a Armádě ČR 74 % Čechů a Češek.

Soudům, českým úřadům jako celku a Českému rozhlasu důvěřuje nadpoloviční většina dotázaných (v úzkém rozpětí 57-60 %), což ovšem neplatí pro Českou televizi (celková důvěra 48 %) a Velká soukromá média (pouze 28 %).

Důvěra v instituce

Q: Řekněte prosím, do jaké míry důvěřujete...

n = 1 022; %

Válka na Ukrajině

Válka na Ukrajině - Komentář

Očekávání ohledně konce války

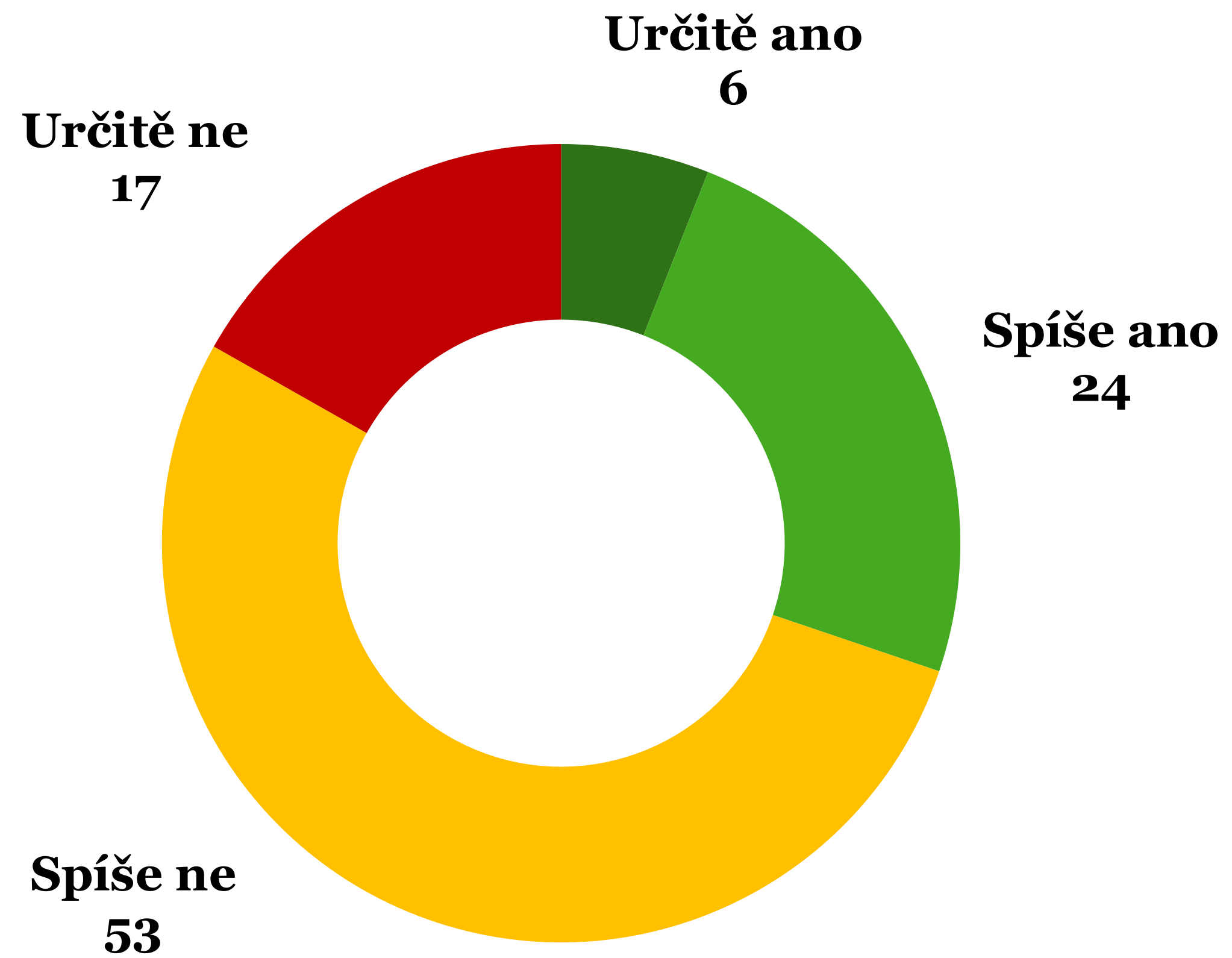
Na začátku února (ještě před výraznými mezinárodními kroky D. Trumpa) předpokládalo pouze asi 30 % lidí, že se do konce roku 2025 podaří ukončit boje na Ukrajině.

Postoje k válce

Ze sledovaných výroků se nejvíce souhlasu dostalo tomu, že je za účasti států NATO třeba vyjednat pro Ukrajinu bezpečnostní záruky, s čímž souhlasí tři čtvrtiny Čechů. Naopak tři čtvrtiny lidí nesouhlasí s tím, že by pro naši bezpečnost bylo lepší vyhovět ruským požadavkům. Zároveň ale většina (57 %) souhlasí, že bychom nadále neměli poskytovat Ukrajině vojenskou pomoc. Lidé jsou skeptičtí k tomu, že by se D. Trumpovi povedlo konflikt v dohledné době ukončit.

Názorová rozštěpenost společnosti se nejvíce projevuje u dvou tvrzení: že bezpečnostní situace v Evropě by dnes byla horší, když by se Ukrajina již zkraje války vzdala, a že na Ukrajině se Rusko střetává spíše s NATO než s ukrajinskými silami.

Očekávání ukončení bojů na Ukrajině v roce 2025

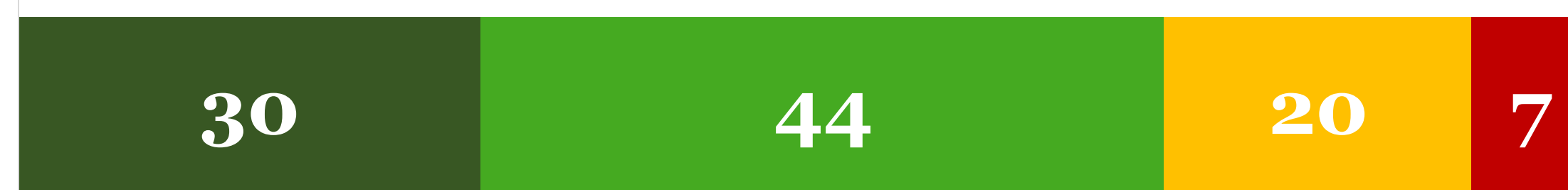
Q: Předpokládáte, že se do konce roku 2025 podaří ukončit boje na Ukrajině?

n = 1 022; %

Postoje související s válkou na Ukrajině

Aby se konflikt neopakoval, je třeba za účasti států NATO vyjednat jasné bezpečnostní záruky pro Ukrajinu.

Česká republika by už neměla poskytovat Ukrajině žádnou vojenskou pomoc.

Bezpečnostní situace v Evropě by dnes byla horší, kdyby se Ukrajina již zkraje války vzdala Rusku.

Ve válce na Ukrajině proti sobě stojí spíše NATO a Rusko než Ukrajina a Rusko.

Nastupujícímu prezidentovi USA D. Trumpovi se podaří v příštích několika měsících ukončit válku na Ukrajině, jak tvrdí.

Pro bezpečnost ČR a Evropy by bylo lepší, kdybychom se snažili vyhovět ruským požadavkům.

Ukrajinství uprchlíci

Ukrajínští uprchlíci - Komentář

Sympatie k hlavním menšinám v ČR

Nejlépe jsou občany ČR vnímáni Slováci a Vietnamci, nejhůře Arabové, Romové a Rusové. Ukrajinci jsou sympatičtí 21 % respondentů, 37 % k nim vyjadřuje neutrální postoj a pro 42 % jsou nesympatičtí. Rusové jsou sympatičtí pouze pro 12 % dospělé populace, 32 % zastává neutrální pohled a zbylá více než polovina deklaruje své antipatie (52 %).

Osobní zkušenosti s Ukrajinci

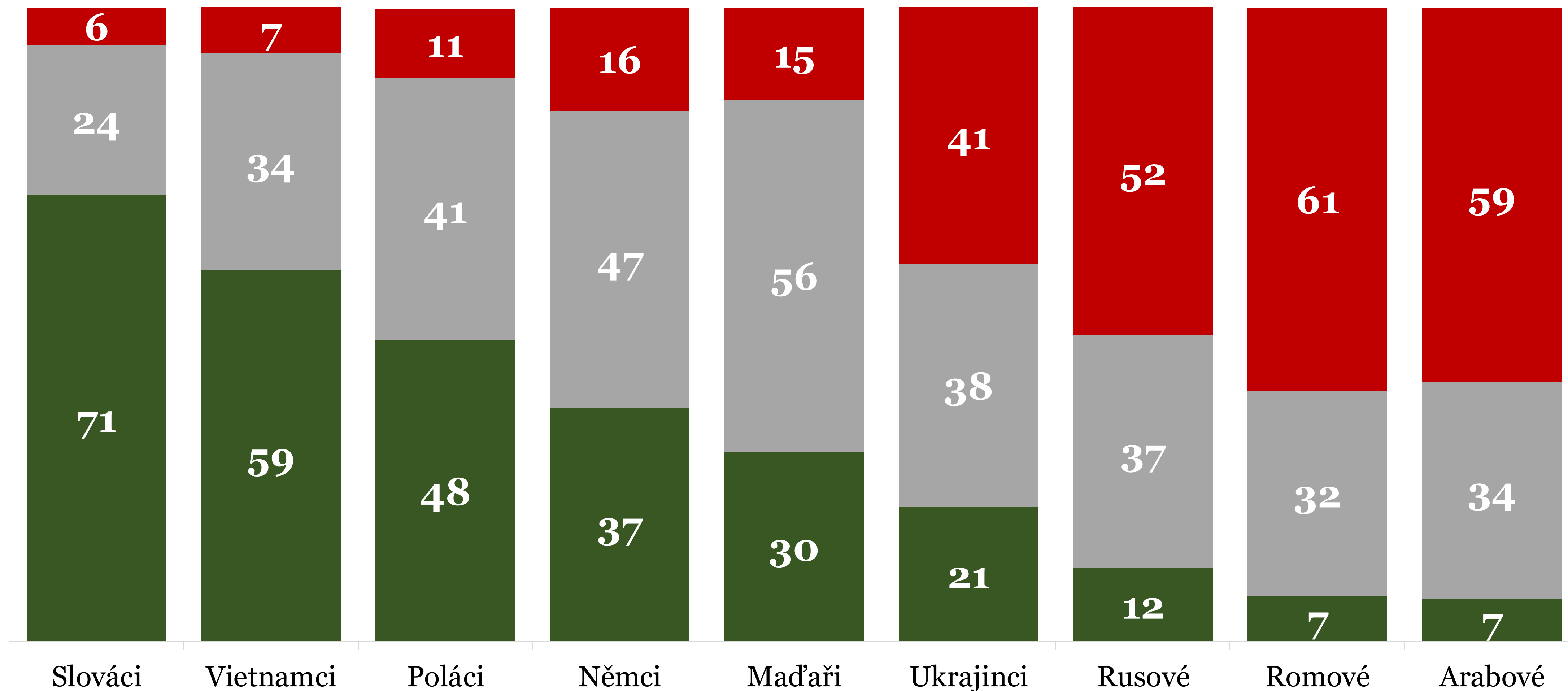
Nejčastěji se Češi a Ukrajinci potkávají v občanském životě (48 % alespoň jednou měsíčně). S problémy s Ukrajinci či konflikty mezi Ukrajinci a Čechy se setkala necelá třetina lidí. Ze setkávání s lidmi ukrajinské národnosti si lidé nejčastěji odnášejí smíšené pocity, jen každý sedmý s Ukrajinci nemá zkušenost žádnou.

Vliv uprchlíků na různé oblasti

Veřejnost vnímá v souvislosti s příchodem uprchlíků největší zhoršení v oblasti bezpečnosti a kriminality, na druhém místě je dostupnost míst ve školách a školkách, na třetím dostupnost bydlení. Relativně nejpozitivněji je vnímán vliv uprchlíků na dostupnost pracovní síly pro české podniky.

Sympatie k národnostním menšinám v ČR

■ Sympatičtí ■ Neutrální postoj ■ Nesympatičtí

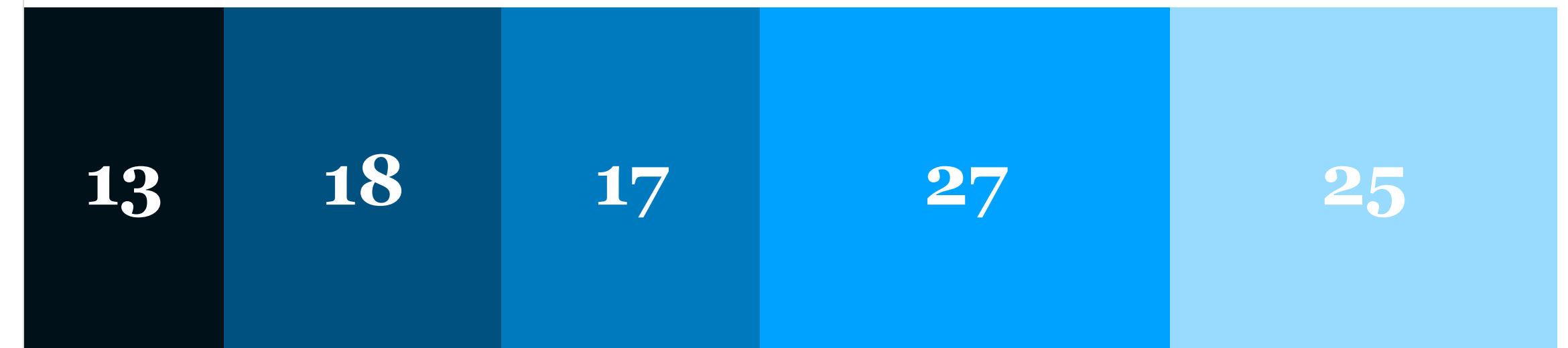
Q: Jak byste označil/a svůj vztah k různým skupinám obyvatelstva žijícím na území České republiky?

n = 1 022; %

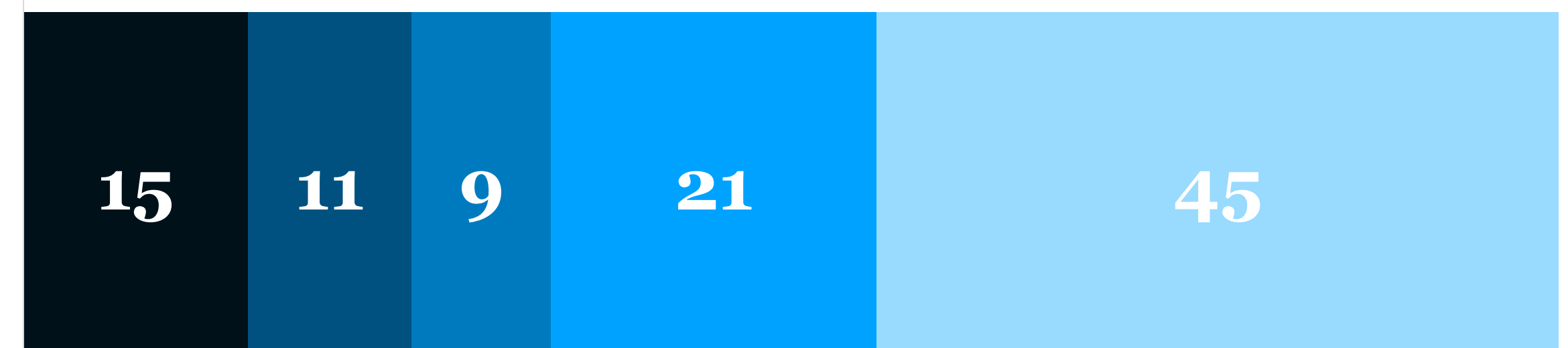
Frekvence kontaktů s Ukrajinci

■ Denně nebo téměř denně ■ Alespoň jednou týdně ■ Alespoň jednou měsíčně ■ Méně často ■ Vůbec

V občanském životě mimo práci či školu, např. při nakupování nebo využívání služeb

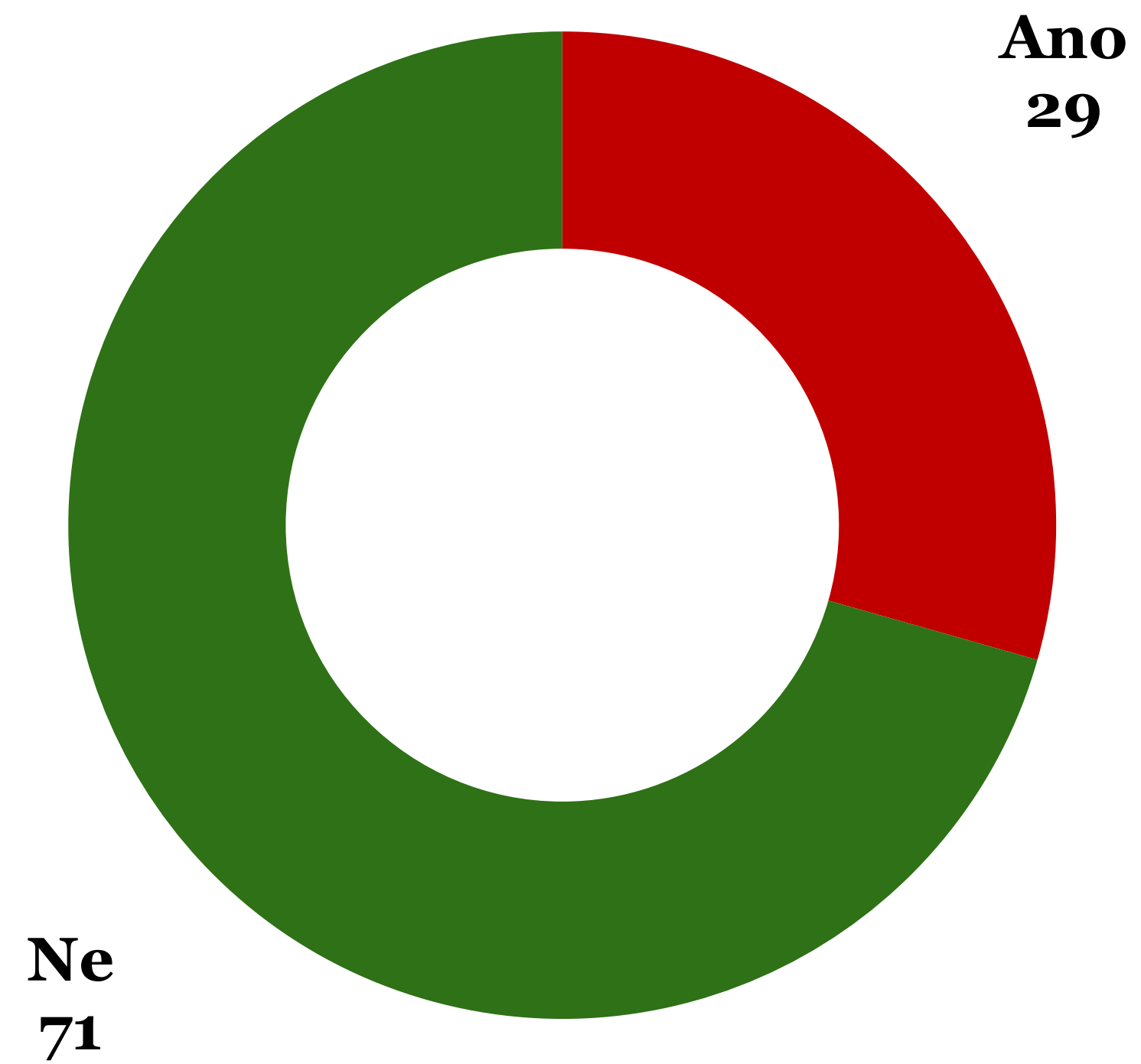
Při práci nebo ve škole

Při setkávání s přáteli, známými nebo sousedy

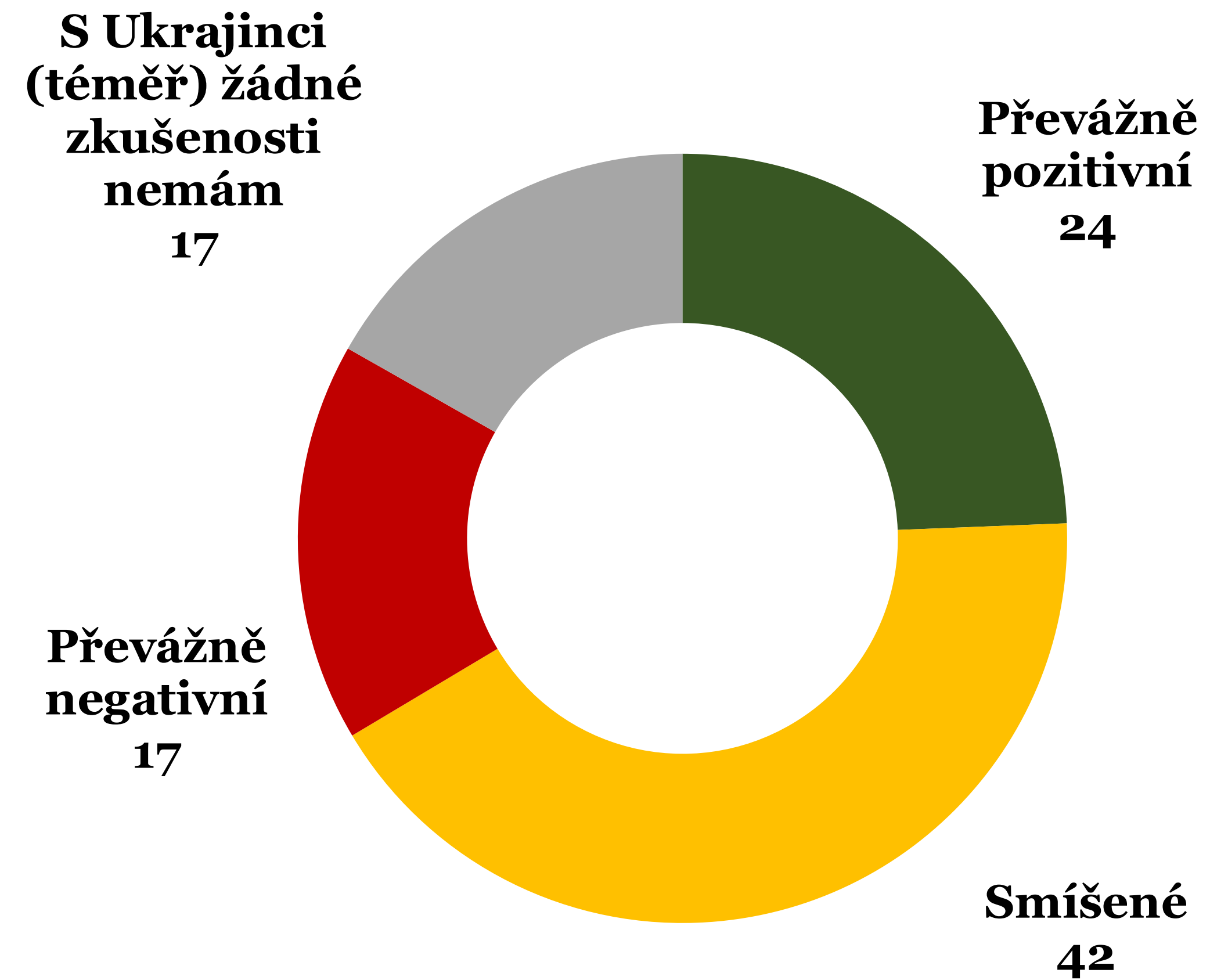
Zaregistrování konfliktu mezi Ukrajinci a našimi občany

Q: Setkal/a jste se v poslední době vy osobně v místě vašeho bydliště, při cestování nebo jinde s nějakými problémy s Ukrajinci nebo konflikty mezi Ukrajinci a našimi občany?

n = 1 022; %

Hodnocení kontaktů s Ukrajinci

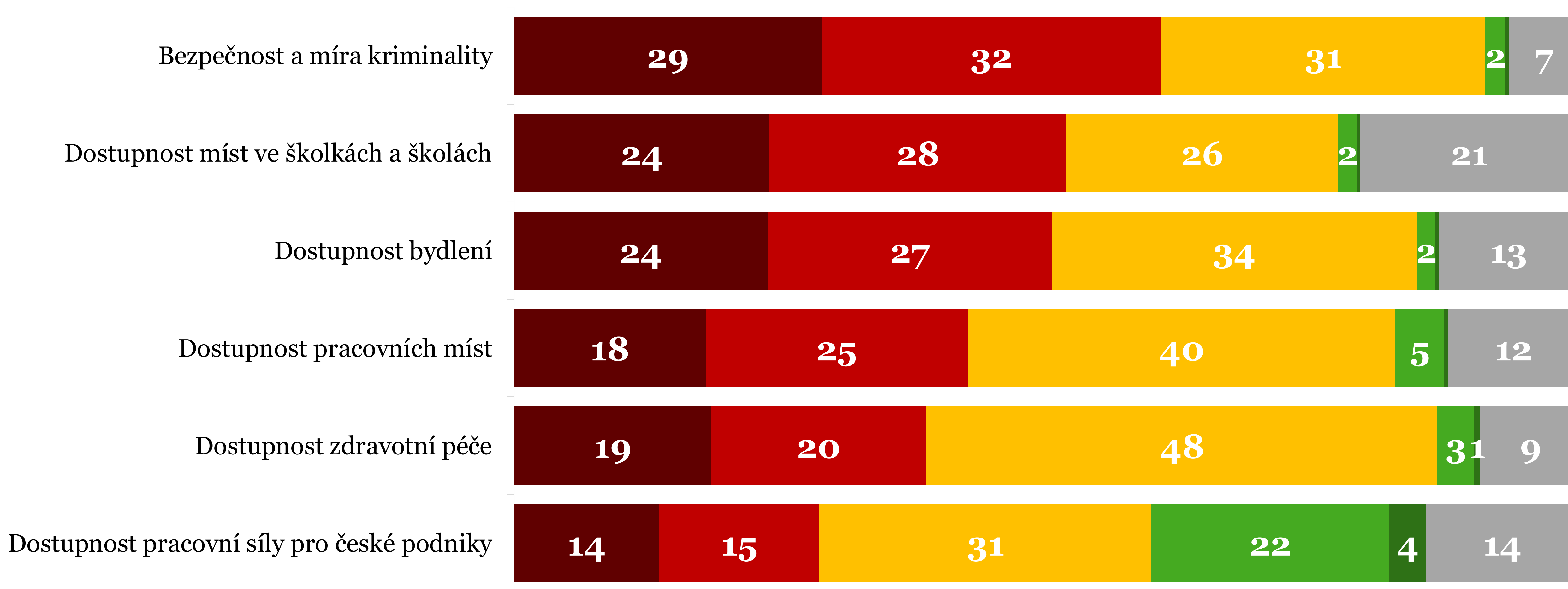

Q: Když zvážíte všechna svá setkání a jednání s lidmi ukrajinské národnosti, jak je celkově vnímáte?

n = 1 022; %

Změna situace v různých oblastech po příchodu uprchlíků z UA

■ Velmi zhoršila ■ Trochu zhoršila ■ Nezměnila ■ Trochu zlepšila ■ Velmi zlepšila ■ Nedovedu posoudit

Q: Jak se podle Vás změnila v důsledku příchodu ukrajinských uprchlíků situace v následujících oblastech?

n = 1 022; %

Odolnost a připravenost

Odolnost a připravenost - Komentář

Potřebnost přípravy na krize

Ve společnosti panuje mimořádná shoda na tom, že příprava na krizové situace je třeba. Těžiště aktivit by podle veřejnosti mělo směřovat k přípravě a vzdělávání občanů, doplňkově pak k posilování připravenosti institucí.

Vhodné zdroje informací

Veřejnost by preferovala hlavně stránky a videa na internetu a rovněž edukativní pořad v televizi. Ostatní zdroje mají pak podporu méně než poloviny občanů, nicméně pro některé skupiny obyvatel budou nepochybně i ty užitečné.

Zapojení institucí do pořádání kurzů

Veřejnost se také značně shodne na tom, že by příslušné instituce měly organizovat kurzy chování v krizových situacích. Jediným sporným bodem je případná povinná účast na takových kurzech.

Ochota k účasti na kurzech a její odměňování

Téměř tři čtvrtiny respondentů by byly určitě nebo spíše ochotny zúčastnit se kurzu zaměřeného na zvládnutí krizových situací. Podpora těchto aktivit je tedy ve společnosti velmi výrazná. Veřejnost je naopak rozdělena v tom, zda by bylo správné posilování krizové odolnosti odměňovat nebo za něj poskytovat nějaká zvýhodnění: 46 % by bylo pro, 54 % proti.

Postoje k přípravě obyvatel na mimořádné situace

■ Určitě souhlasím ■ Spíše souhlasím
■ Spíše nesouhlasím ■ Určitě nesouhlasím

Je to potřebná věc, lidé mají málo znalostí, jak se v takových situacích zachovat.

Je to nezbytné, protože bez připravených obyvatel to sebelepší stát nezvládne.

Je to nezbytné vzhledem k tomu, co Česká republika a svět v posledních letech zažívá (výkyvy počasí, nemoci, konflikty apod.).

Připravit se na to musí hlavně příslušné instituce, jako policie a armáda, neměli by to chtít po obyčejných lidech.

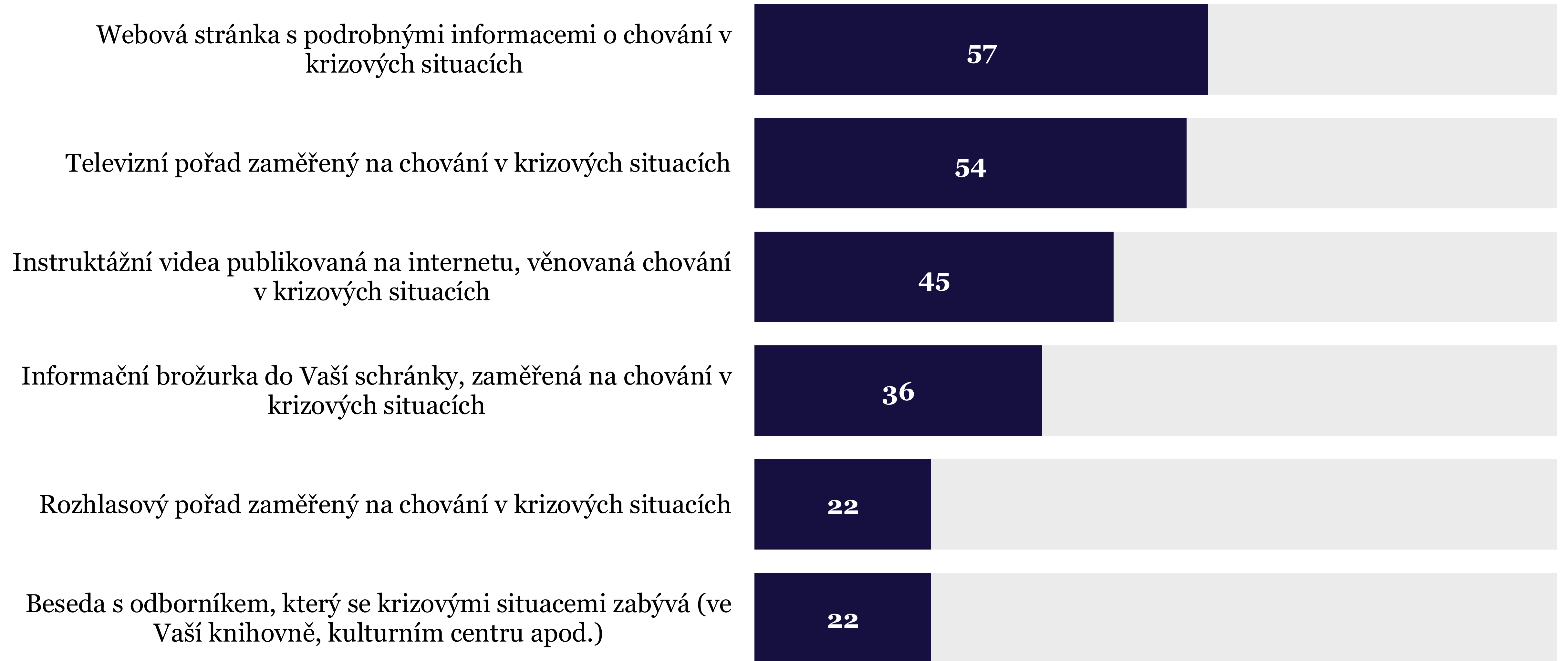
Je to přežitek, něco jako branná výchova za minulého režimu.

Q: V poslední době se objevují názory, že by obyvatelé ČR měli být více připravováni na situace, jakými jsou povodně, masivní výpadky proudu, pandemie nebo třeba ozbrojený konflikt. Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícími výroky, které se týkají snahy připravovat obyvatelstvo na krizové situace?

n = 1 022; %

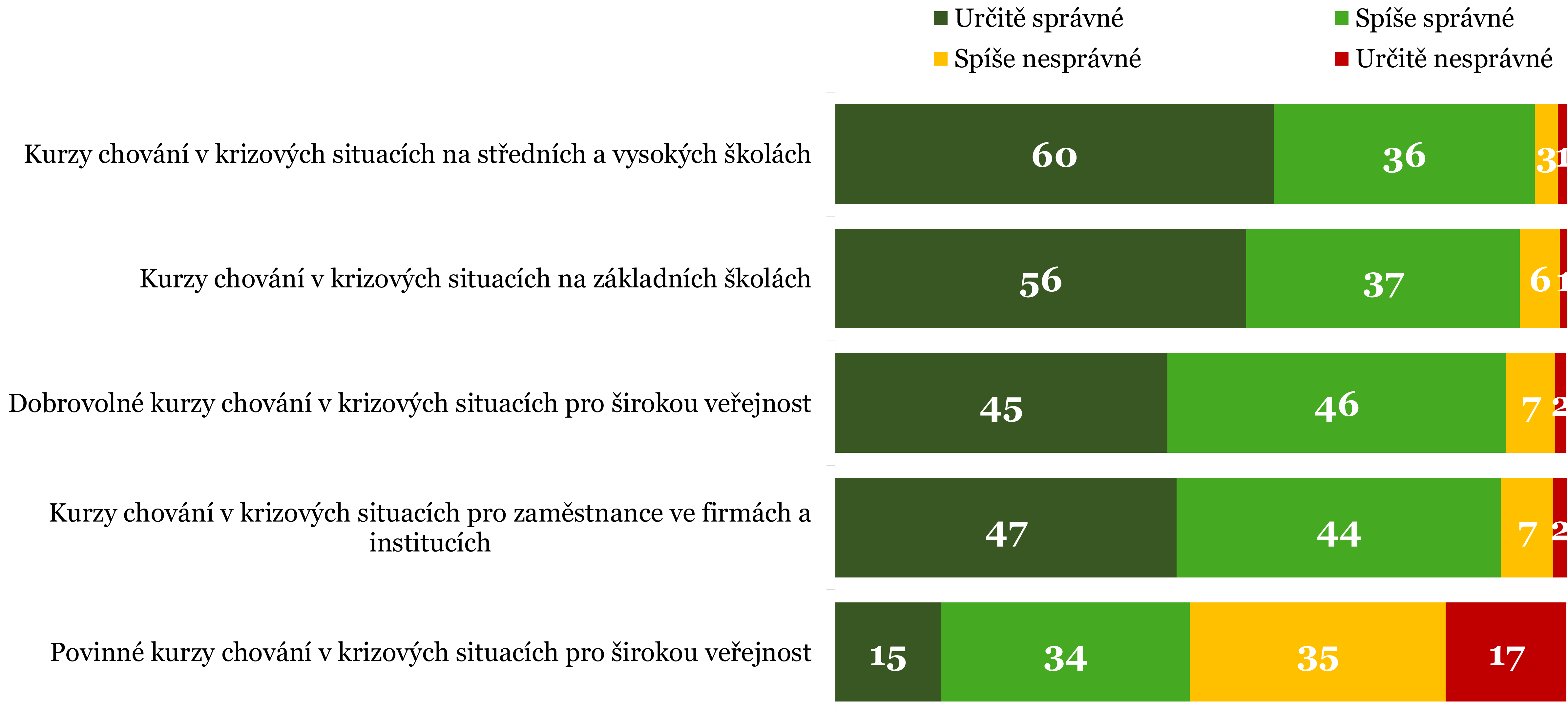
Kanály pro informace o chování v krizových situacích

Q: Které z následujících informačních kanálů byste preferoval/a, pokud byste chtěl/a získat informace o tom, jak se zachovat v různých krizových situacích? Můžete vybrat i více informačních kanálů.

n = 1 022; %; možnost více odpovědí

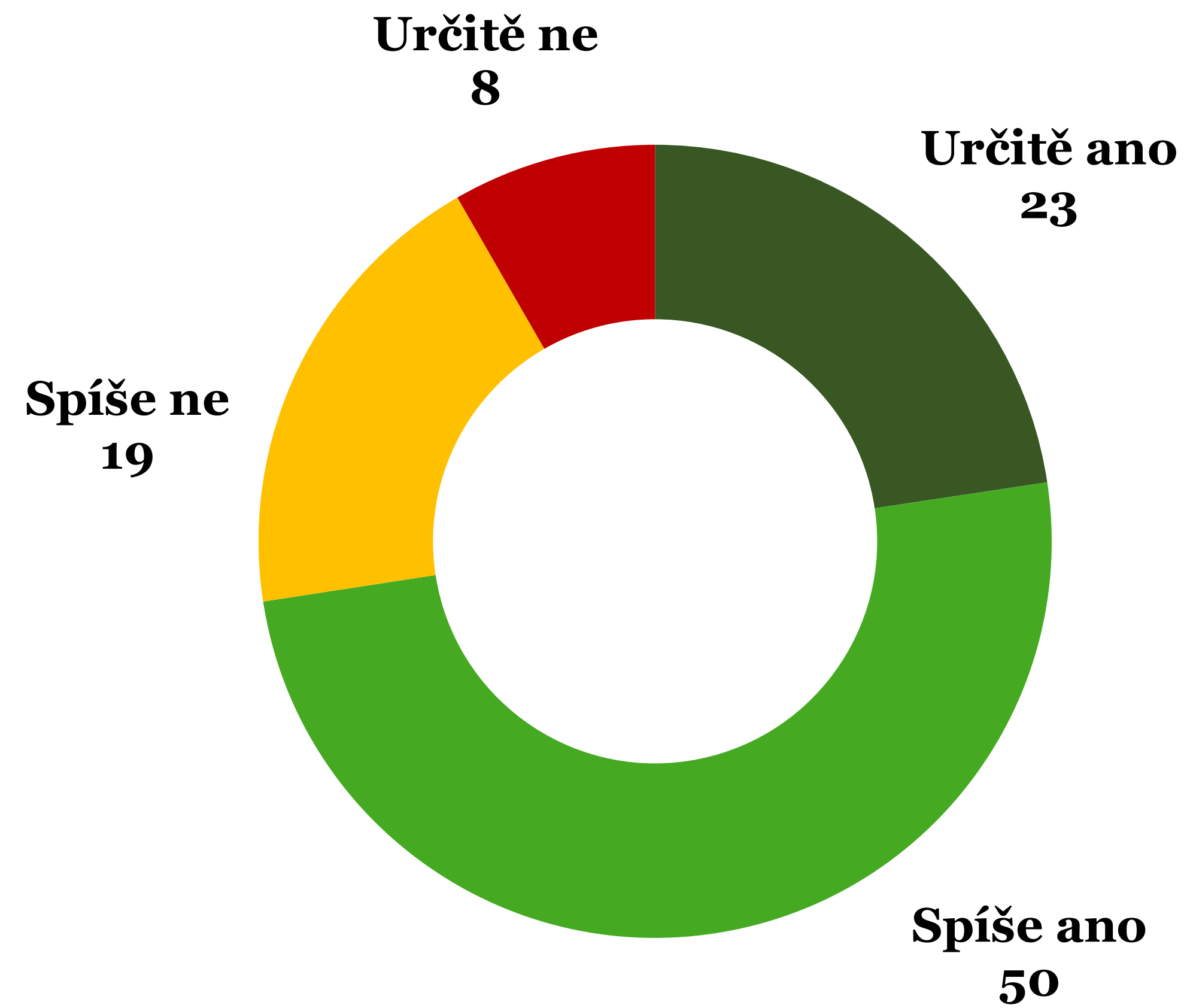
Postoje k organizování kurzů zaměřených na krizové situace

Q: Je, nebo není podle Vás správné, aby příslušné instituce organizovaly následující typy kurzů zaměřené na správné chování v situacích, jako je živelní katastrofa, nařízená evakuace, ochrana před střelcem, pouliční násilí a podobně?

n = 1 022; %

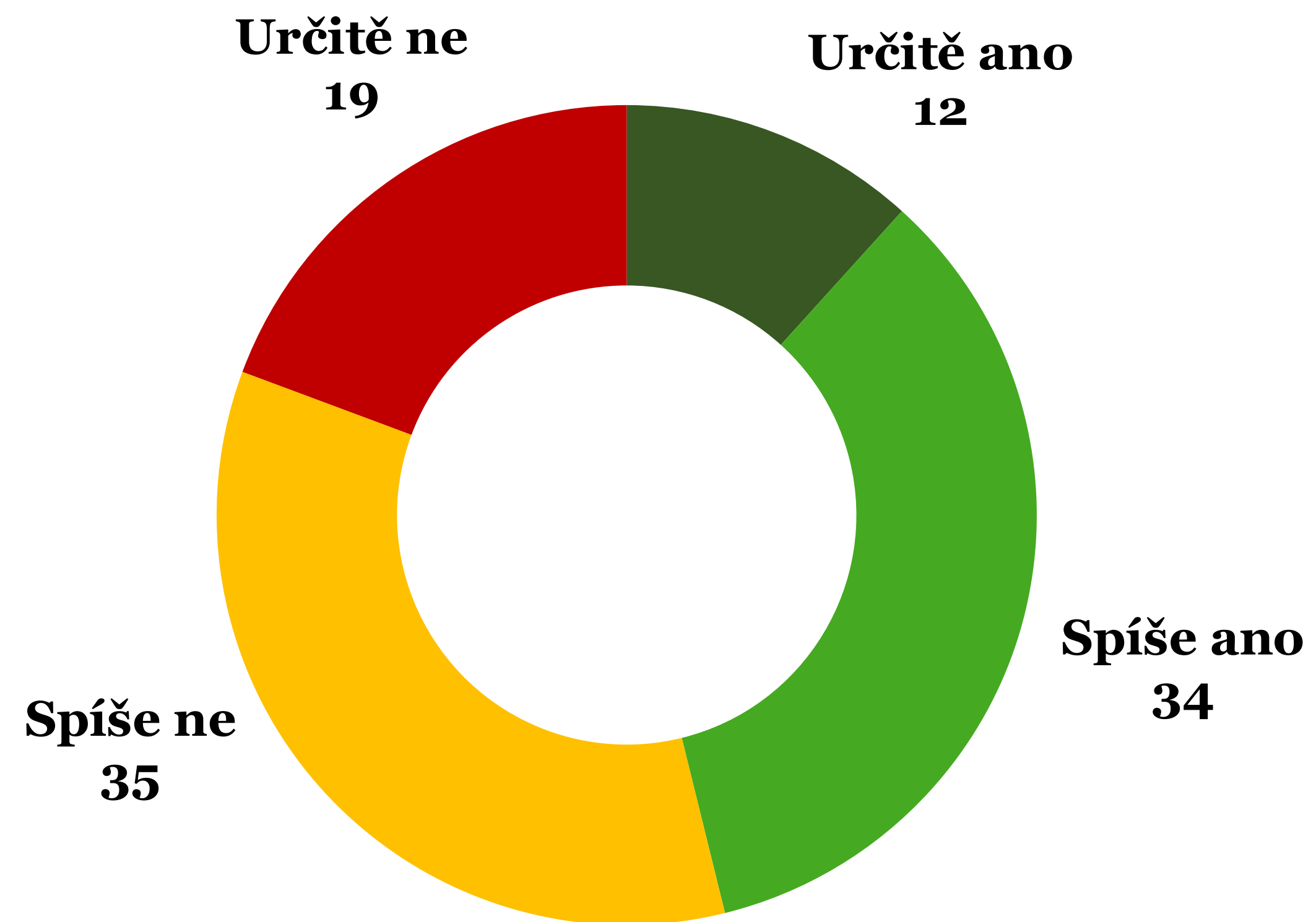
Ochota zúčastnit se dobrovolně kurzu zaměřeného na krizové situace

Q: Pokud byste měl/a tu možnost, zúčastnil/a byste se dobrovolně a bez nároku na odměnu nějakého takového kurzu, jak se chovat v krizových situacích?

n = 1 022; %

Postoj ke zvýhodnění občanů ochotných zúčastnit se kurzu

Q: Bylo, nebo nebylo by podle Vás správné, aby stát zvýhodňoval nebo odměňoval občany, kteří absolvují kurzy nebo jiné aktivity vedoucí k posilování jejich připravenosti na krizové situace?

n = 1 022; %

**Svoboda slova
a obavy ohledně voleb do PSP ČR**

Svoboda slova a obavy ohledně podzimních voleb do PSP ČR – Komentář 1/2

Percepce svobody slova

Dvě pětiny lidí deklarují, že se obávají vyjadřovat své názory. Primární motivací obav nicméně není strach z postihu ze strany státu nebo perzekuce, ale z narušení dobrých vztahů s přáteli či kolegy. Nejde tedy většinou o samotnou ústavně garantovanou svobodu vyjadřování, ale o společenské dopady vyjádření (často kontroverzního) názoru.

Více než polovina lidí (56 %) má všeobecný dojem, že se do životů vrací cenzura a omezování svobody projevu. Jedná se o obecnější jev, který není českým specifem a má své kořeny v událostech uplynulých let. Objektivně vzato nebylo v historii nikdy snazší svobodně vyjadřovat vlastní názory, včetně těch zjevně nepravdivých a manipulativních, než je tomu dnes.

Vznik a přiživování narativu o omezování svobody slova

Narativ o údajném omezování svobody slova a nastupující cenzuře není původně český fenomén, ale byl do našeho kontextu importován přibližně před sedmi lety. Jeho šíření významně akcelerovaly dva faktory:

- restrikce spojené s pandemií covidu-19, které část společnosti vnímala jako nepřiměřené omezování osobních svobod,
- legitimizace tohoto narativu jeho přijetím do mainstreamového diskurzu v zahraničí, což umožnilo odvolávání se na externí autority.

V české společnosti probíhá legitimní diskuse o svobodě projevu a její ochraně. Různé názorové proudy přistupují k této otázce odlišně, což je přirozenou součástí demokratické debaty.

Tato diskuse se v některých případech promítá i do vnímání volebního procesu. Je důležité zdůraznit, že otevřená debata o integritě voleb je klíčovou součástí demokratické kultury, pokud je založena na faktech a konstruktivním dialogu.

Obavy ohledně podzimních voleb do PSP ČR – Komentář

Obavy kolem podzimních voleb do PSP

Průzkumy ukazují, že část veřejnosti se obává, že předvolební kampaň může být polarizující. Lidé mají také různé názory na vliv sociálních sítí a implementaci korespondenční volby, která je standardním demokratickým nástrojem používaným v mnoha vyspělých zemích pro zajištění volebního práva občanům v zahraničí.

Veřejnost má rozdílné názory na způsob vládnutí, což je v demokratické společnosti přirozené. Průzkumy také ukazují, že většina občanů si nepřeje obnovení vztahů s Ruskem po slovenském či maďarském vzoru, což svědčí o kontinuitě v zahraničněpolitické orientaci.

Zpochybňování voleb jako nový a znepokojivý trend

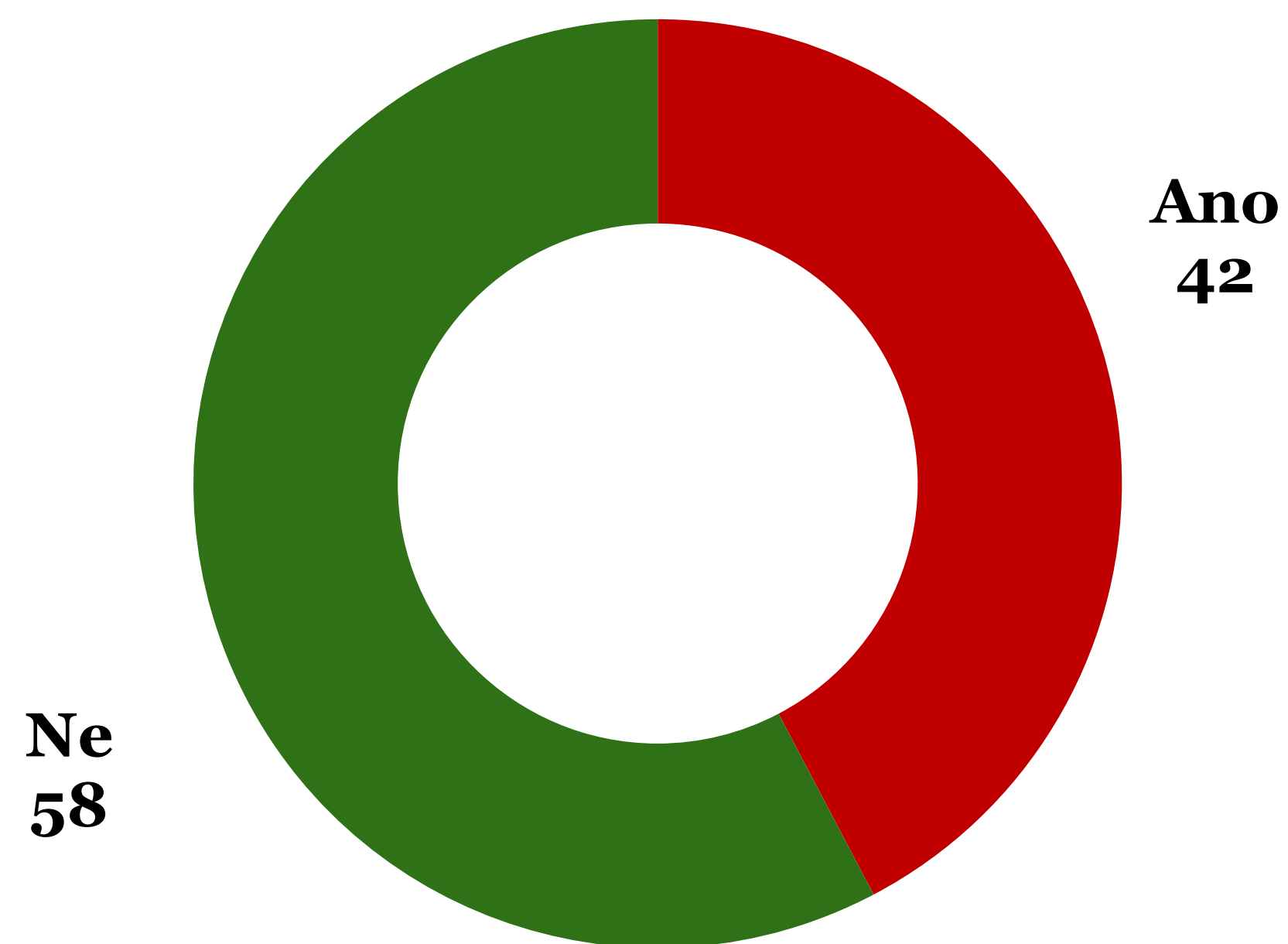
Systematické zpochybňování volebního procesu představuje v českém prostředí historicky bezprecedentní jev, který může mít závažné důsledky pro důvěru v demokratické instituce.

Zároveň je třeba zdůraznit, že:

- Česká republika má dlouholetou tradici svobodných a spravedlivých voleb s robustními kontrolními mechanismy
- Volební proces je transparentní a podléhá nezávislému dohledu
- Korespondenční volba je zaváděna s přísnými bezpečnostními opatřeními podobně jako v jiných demokratických zemích
- Český volební systém patří k nejstabilnějším a nejdůvěryhodnějším v postkomunistickém prostoru

Kultivovaná diskuse o volebním procesu by měla být vedena na základě faktů a s respektem k demokratickým principům, nikoliv pomocí neopodstatněných obav či spekulací.

Obavy vyjadřovat veřejně své názory a důvody těchto obav

Narušení vztahu s přáteli nebo kolegy

25

Strach z porušení zákona

16

Možná šikana na internetu

15

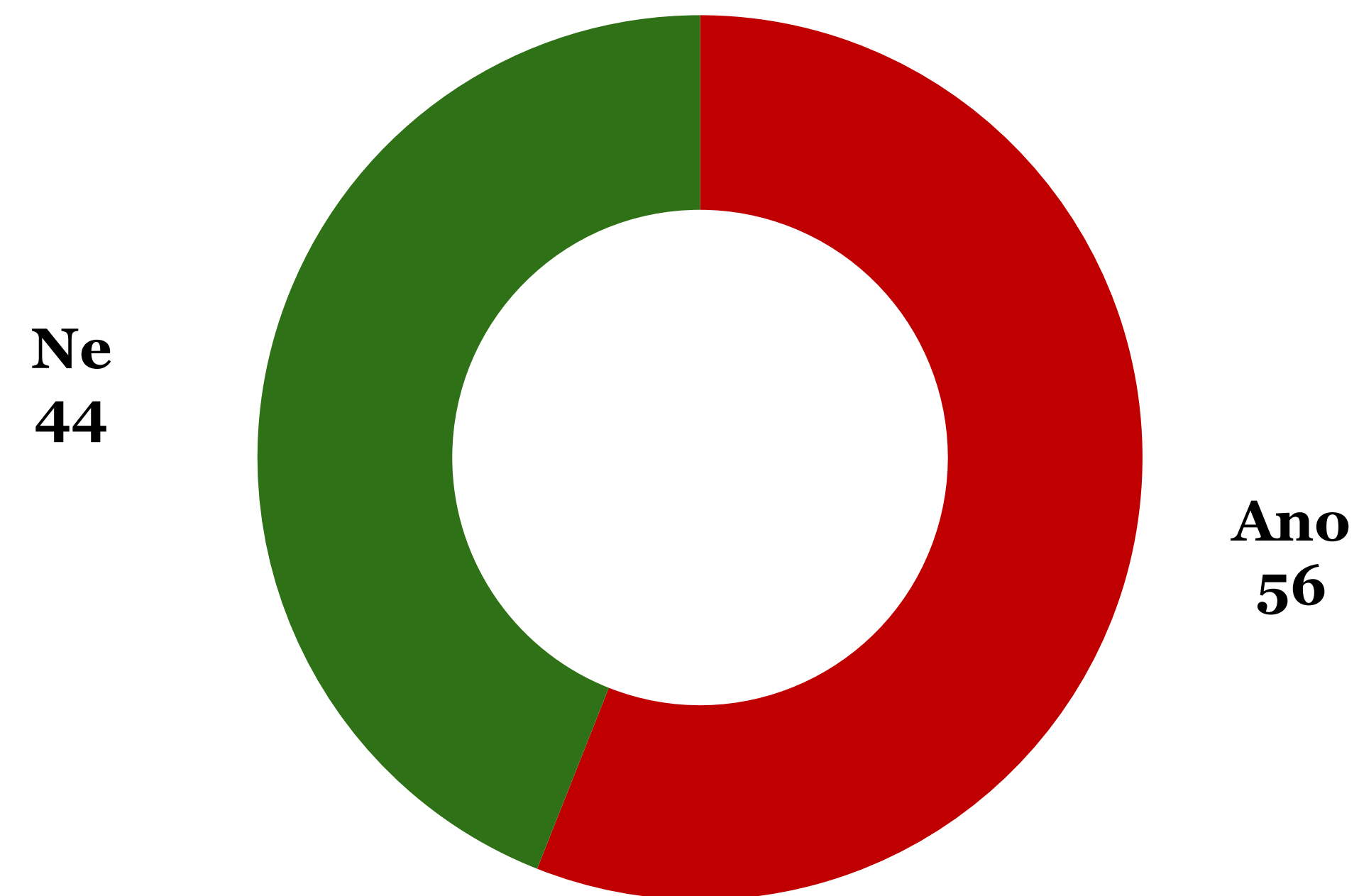
Hrozba výpovědi nebo kárného postihu

14

Narušení vztahů s partnerem

7

Návrat cenzury a omezování svobody projevu

Q: Máte pocit, že se do našich životů vrací cenzura a omezování svobody projevu?

n = 1 022; %

Obavy ze zmanipulování voleb do PSP

■ Určitě souhlasím ■ Spíše souhlasím
■ Spíše nesouhlasím ■ Určitě nesouhlasím

Volby negativně ovlivní sociální sítě, na kterých se mohou nekontrolovatelně šířit lži a manipulace.

Zavedení korespondenční volby bude mít za následek mnoho volebních podvodů.

Mám obavu, že volby budou zmanipulovány současnou vládou, která se nebude chtít vzdát moci, a jejími podporovateli.

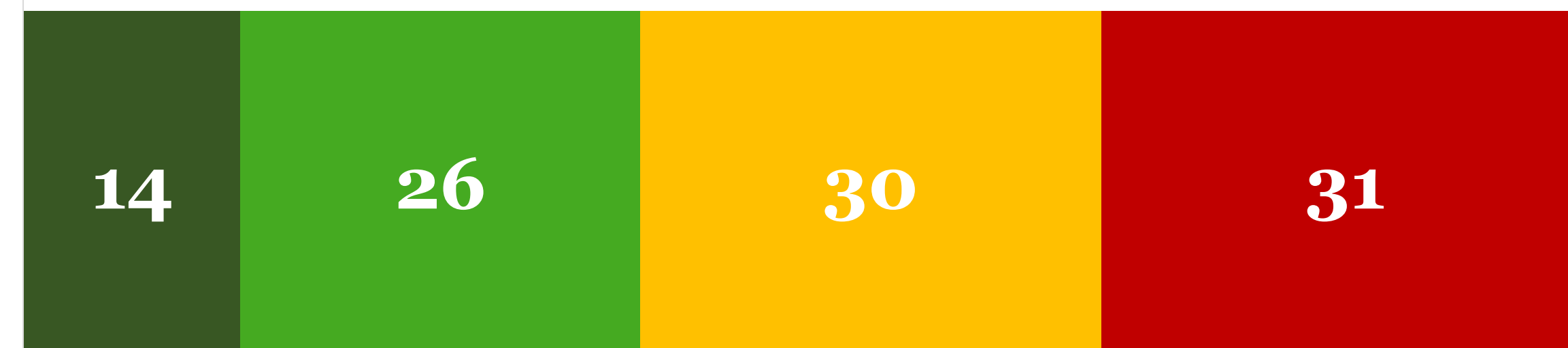
Mám obavu, že volby u nás budou zmanipulovány informačním vlivem z Ruska.

Očekávání od voleb do PSP

- Určitě souhlasím
- Spíše souhlasím
- Spíše nesouhlasím
- Určitě nesouhlasím

Přál/a bych si, aby nová vláda po volbách bez ohledu na válku na Ukrajině navázala vztahy s Ruskem, podobně jako se to děje na Slovensku nebo v Maďarsku.

Místo koalic mnoha stran by Česká republika do budoucna potřebovala spíš vládu řízenou jednou silnou autoritou.

Obávám se, že v důsledku vyhrocené předvolební kampaně se česká společnost stane ještě více rozdělenou.

